ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตไม้ผลเพื่อการส่งออกในจังหวัด

ชายแคนภาคใต้ของไทย

ชื่อผู้เขียน

นางสาวอภิญญา อินทร์แก้ว

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภูมิศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ศาสตราจารย์ คร.วันเพ็ญ สุรฤกษ์

ประชานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณาพร

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. พงษ์อินทร์ รักอริยะธรรม

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพการผลิต ไม้ผลเพื่อการส่งออกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาปัจจัยทางกายภาพ - เศรษฐกิจ - สังคม - วัฒนธรรมและการเมืองที่มีผลต่อ การพัฒนาไม้ผลและกระบวนการผลิตไม้ผลของพื้นที่ศึกษา ตลอดจนการเสนอแนวทางการพัฒนาไม้ผลของพื้นที่ศึกษาที่เหมาะสม และแนวทางการขยายตลาดไม้ผลของไทยในพื้นที่โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ สามฝ่าย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย โดยใช้การวิจัยสนามเป็นวิธีการหลักและวิจัยเอกสารเป็นส่วนประกอบ สำคัญ

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย มีทั้งศักยภาพและข้อจำกัดใน การผลิตไม้ผลเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะในด้านศักยภาพนั้นปรากฏว่า จังหวัดปัตตานี สงขลา สตูล นราธิวาส และยะลา มีศักยภาพการผลิตไม้ผลเพื่อการส่งออกทุกจังหวัดมากน้อยตามลำดับ โดยมีปัจจัย ทางการเมืองสนับสนุนให้เกิดศักยภาพดังกล่าวเป็นสำคัญ โดยเฉพาะนโยบายการเกษตรของรัฐที่มีส่วน กำหนดแนวทางการพัฒนาไม้ผลเพื่อการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ที่ประกอบด้วยตลาดของประเทศ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ที่เป็นตลาดร่วมในโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย กับประเทศไทย ส่วนใน ข้อจำกัดที่พบจากการผลการศึกษาก็คือ การขาดกระบวนการผลิตในขั้นตอนสำคัญ และปัจจัยทางเศรษฐกิจ บางด้านที่เกษตรกรเจ้าของสวนจำเป็นต้องเร่งพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงจุดอ่อนดังกล่าว และได้รับการ สนับสนุนจากทั้งภาครัฐและเอกชนในการผลิตเพื่อการส่งออก

สำหรับศักยภาพของไม้ผลที่ผลิตเพื่อการส่งออกในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ลองกอง และมังกุดมีศักยภาพมากกว่าทุเรียน ทั้งนี้ด้วยปัจจัยสนับสนุนอย่างเด่นชัด จากนโยบายของรัฐที่ให้ความ สำคัญกับไม้ผลสองประเภทแรกในพื้นที่นี้โดยตรง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการผลิต ไม้ผลของพื้นที่ศึกษาที่เหมาะสมและมีคุณภาพในการ ส่งออก ควรพัฒนาปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นประเด็นแรก ที่เน้นด้านแรงงานเกษตรแบบจ้างประจำที่มีทักษะ สูงโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถช่วยสนับสนุนการพัฒนาด้านกระบวนการผลิต ได้อย่างเต็มที่และเร่งด่วน โดยเฉพาะในขั้นตอนสุดท้ายคือ วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวให้ครบทุกขั้นตอน ที่เกษตรกรเจ้าของสวนยัง ละเลยและไม่ให้ความสำคัญที่จะนำมาพัฒนาด้วยตนเอง เพราะปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวแปรหลัก หรือตัวแปร สำคัญที่ต่างก็ช่วยส่งผลให้เกิดการขยายตลาดไม้ผลเป้าหมาย ลองกอง มังคุดและทุเรียน ในพื้นที่โครงการ พัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย รวมทั้งตลาดในประเทศอื่นๆ ที่มีลู่ทางได้อย่าง กว้างขวางและมีประสิทธิภาพ

Thesis Title

An Analysis of the Production Potential of Export Fruit Crops

in Southern Border Provinces

Author

Miss Apinya Inkaew

M.S.

Geography

Examining Committee:

Professor Dr. Vanpen Surarerks

Chairman

Assistant Prof. Warapa Kunaporn

Member

Assistant Prof. Dr. Pong-in Rakariyatham

Member

Abstract

The main purposes of the study "An Analysis of the Production Potential of Export Fruit Crops in Southern Border Provinces" were to study the physical, economic, social, cultural and political factors which influenced the fruit crop development and the production process in the target area, to present suitable guidelines for fruit crop development of the target area, and to recommend possibilities for expanding fruit crop marketing of Thailand in the area known as the Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle Development Project. The study method was based mainly on field research and supplemented by documentary research.

The study showed that the overall picture of the southern border provinces had both potential and limitations for producing fruit crops for exporting. As for the potential, it appeared that Pattani, Songkhla, Satun, Narathiwat and Yala had potential for fruit crop exporting. The degree of which varied from the greatest to the least with Pattani having the greatest and Yala the least; with political factors being the major supporting factor. The government's agricultural policy, especially, had an influence in determining the development of fruit crop export production, consisting particularly of markets in Indonesia and Malaysia, which were joint markets with Thailand in the Growth Triangle Development Project. As for the limitations, it was found in this study that an important stage of the production process was absent. There were also some economic factors that the farm owners needed to urgently correct and there were some weaknesses that needed improvement. Farm owners also needed support from the government and private sectors in production for export.

Regarding the potential for fruit crop production for export in the five border provinces, it was found that long-gong and mangosteen had higher potentials than durian due to the outstanding support from the government, placing special emphasis on these two fruit crops in these growing areas.

The suitable ways to develop the potential for production of quality food crops for export in the target area should start with the development of economic factors concentrating on the skilled, permanent agricultural laborers. This would fully and immediately support the production development, especially every step of the final stage, namely post harvesting technology, which tended to be neglected and ignored by the farm owners since they did not try to improve this technology themselves. These factors were major or important variables which affected the expansion of markets for the target fruit crops, long-gong, mangosteen and durian, in the Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle Development Project as well as the markets in other prospective countries effectively and extensively.